

- עלי מרפא
- שערי הגלילין
- יין הנגבי
- למעשה
- בני היכלא
- דרכי נועם
- טעים גן עדן
- כוכבי אור
- עונג הפרשה
- חנוך לנער
- שאל בני
- הלכה פסוקה

- המשך מקיפי הדעת לדורות
- הנצחיות של הטוב
- יין יטון שכולו חדש
- יסוד היהדות: לימוד הלכה
- ר' נתן ברסקי והעלייה
- התורה הזמנית:
- אנחה ושופר שבכל קול
- אור החנוכה לכל השנה
- תפתח את העיניים! תראה חסידים!!!
- שפע דקדושה - איך זה עובד?
- כך תשרו אוריה חיובית בבית
- אור אמיתי: באמת
- כמה מהחלכות הנוגעות לחנוכה



גליון שבועי למבקשי התרופה והעצה לעובדא למעשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

עלי מרפא

רבי נתן מדבר אליך!

שום חושך לא יכול להסתיר אור כזה

ב"ה יום ג וישב תר"ג

...גם עתה אתה צריך להזהיר עצמך מחדש שהיה רבי בעולם ואורו זורח ומאיר מחדש בכל יום גם עתה וכן לדורות שמאיר בכל אחד בכל מקום שהוא הארת בן ותלמיד. לידע ולהודיע לכל אחד בכל עת פי עדין ה' עמך ואמך ואצלך פי מלא כל הארץ כבודו. ואיהו ממלא כל עולמין וסובב כל עולמין ולית אתר פני מפה...

ואין שום חושך ותהום תחתיות שיוכל להסתיר אור כזה מה שמאיר בנו בכל אחד ואחד בכל עת בכל מקום שהוא בדרכי עצות עמוקות שלו שאין אנו יודעים כלל, והוא גמיר ויגמר פי לא יזנח לעולם ה'...

ועתה תבט בני ושמח לבי ותבין מרחוק הרמזים שיש בים החכמה. פי זה הים גדול ורחב ימים וכו'. ותהיר לבלי להיות שלימזלניק חס ושלום, ואם אתה כמו שאמרה בעניןך איך על פי בן אצל השם יתברך יקר מאד כל הנטיעה טובה וכל העתקה והזדה כל שהוא מרע לטוב. אודי נא בנגד חלפיה פי יש לנו על מי להשען תהלה לאל...

יתר מזה אין פנאי להאריך. פי אור בקר ממשמש לבוא. וקאור בקר יזרח שמש שהוא אור האמת והחסד המאיר מאין סוף עד אין תכלית שהוא בחינת אור נר חנכה.

השם יתברך יתנו לבקל אור חנכה עדי נצה שאינו עליו המוקמים על הצדיק האמת... אשרינו אשרינו שזכינו לידע רמזים מאורות נשגבות ואלו שהם מחיין אותנו עתה גם עתה וכה אנו רואים עין בעין פי עדין ה' איתנו פי לו חספי ה' להמיתנו וכו' לא השמיענו את כל אלה וכו', דברי אביה המצפה לישועה. נתן מברסלב.

חק ולא יעבור

יום	יום לחודש	ליקוטי תניא	ליקוטי הלכות ח"ב	משנה ברורה ח"ו	דף היומי תענית	עלים לחיוב
שבת	ל	מב.	קסח	קל	כב	רנ
א	א	מג.	קסט	קלז	כג	רא
ב	ב	מו.	קע	קלא.	כד	רב
ג	ג	מד.	קעא	קלא:	כה	רג
ד	ד	מע.	קעב	קלב.	כו	רנד
ה	ה	מז.	קעג	קלג:	כז	רנה
ו	ו	מח.	קעד	קלד.	כח	רנו

עיון התורה הזמנית: ליקוטי מוהר"ן קמא, סימן כ"ב

הטוב והרע - מי בולע את מי?

נדמה שהרע חזק מהטוב, ובולע אותו לחלוטין. כך זה בחלום, וכך זה בגלות. בכוחם של הצדיק לפתור את החלום ואת הגלות, ולגלות שהטוב הרבה יותר חזק מהרע.

את הטוב, ואנו עומדים חסרי אונים ולא יודעים מה לעשות.

פתרון יוסף

כאן צריך צדיק, כמו יוסף, שיש לו כח לפתור את החלום. מנין יש לו את הכח הזה? מבאר רבי נתן,

”הטוב נמצא תמיד. גם ב'מי רע' הוא קיים, אלא שמכוסה ונסתר ע"י משהו שמחפה עליו.”

שהצדיקים עושים את העבודה הזאת קודם כל מבפנים. לכל אדם יש יצר טוב ויצר רע, ויש מאבק ביניהם. הצדיק, כופה את יצרו הרע ונותן ביטוי ליצר הטוב. אחרי שהוא עשה את זה מבפנים, הוא גם יכול לעשות את זה בחוץ - להכניע את הרע ולגלות את הטוב.

האמת היא שהטוב נמצא תמיד. ב'מי טוב' הוא גלוי, וב'מי רע' הוא גם קיים רק מכוסה ונסתר על ידי משהו שמחפה עליו. הצדיק, מחמת שבפנים כפה את הרע - הוא יכול להסתכל על המציאות, גם כשהיא נראית מאד רע, והוא כביכול מכריח את הרע להתקלף, ולגלות את הטוב שמסתתר בפנים. אצל צדיק אין טוב ורע, ובוודאי שאין רע שבוולע את הטוב, אלא יש טוב שמבטל את הרע.

הסיבה שבחלום נראה שהפרות הרעות נצחו, היא רק משום שהם הופיעו בחלומי של פרעה, שבעצמו לא יודע לתת לטוב שבו לנצח את הרע שבו. אבל יוסף שכל כך עמל, ועמד בנסיונות הקשים, וסבל כל כך הרבה שנים, הוא כבר עשה את העבודה בתוכו, והכניע כל נטיה וכל הופעה של הרע, עד שגם בחוץ הרע לא יכול לעמוד בפניו, והוא חייב להיכנס ולהתקפל.

בכך הוא גם הכשיר את הקרקע עבורנו. מצרים היא שחור משחור, ובכוחה להעמיד פנים שהכל רע והכל טומאה, וכל כך קשה עד בלתי אפשרי שאדם יעמוד בפני כזה נסיון וכזו גלות. לכן בדיוק נשלח לשם יוסף, כדי להיות שם ולהתמודד עם הרע, ולגרום לו להיכנע בפניו. בכך שהוא עשה זאת, גם אנחנו אחריי יכולנו להחזיק מעמד, ובסופו של דבר לצאת ממצרים.

הפרשה מספרת על חלומי של פרעה, והבהלה שלו מפניו. בעקבות כך, יוסף הצדיק יוצא החוצה מהבור, פותר לפרעה את חלומי ואף נותן לו עצה איך להתמודד עם זה. וכתוצאה מכך, הוא עולה לגדולה. פתרון החלום הוא מהותי, ומגלם בתוכו את כל הסיפור של התמודדות עם גלות, פרטית וציבורית, ולכן חשוב להבין אותו.

גם הגדולה שיוסף זוכה לה אינה מבטאת רק את הגאולה של עצמו, אלא את הסיפור של עם ישראל, וכפי שבעצמו אמר 'כי למחיה שלחני אלוקים לפניכם'. אמנם בפשטות כוונתו להצלה מרעב, אבל בפנימיות הכוונה, שיוסף נשלח כדי להכשיר את הקרקע במצרים, ולהתמודד עם ערוות הארץ של המקום, כדי שכשעם ישראל ירדו לשם, תהיה להם אפשרות להחזיק מעמד ולשרוד את הגלות.

חלום פרעה

חלום, הוא מצב של תערובת. "אין חלום שאין בו דברים בטלים" ואפילו חלום טוב וצודק, יש בו תערובת. החלומות מטבעם, שולט בהם כח המדמה ויש בהם בלבול. ולכן, כשאדם חולם חלום הוא צריך מישהו שיפתור לו את החלום, דהיינו מישהו שיתיר את החלום מהבלגן והתערובות והסבך שמעורבים בו.

מה שבוטל בחלום של פרעה, הוא המלחמה בין הטוב והרע. בתחילה מופיע הטוב, ולאחריו מופיע הרע ומתגבר על הטוב, עד שלא נודע שהיה כאן בכלל טוב. והסיום הזה, בו הרע והמצוקה והחוסר, מצליח לבלוע את הטוב ואת היתרון שהיה, מתאר את הקושי של החלום, שלכן לא היה אף אחד שהצליח לתפור אותו.

יש לגלג חוזר בעולם, יש טוב ויש גם רע. הבעיה היא שזה לא חמישים חמישים, אלא הרע יש לו נטיה לאכול ולבלוע לחלוטין את הטוב, ומשכך, הטוב אין לו שום משמעות. זה מה שגורם לפרעה להתעורר בבהלה ולחפש מי יפתור לו את החלום. כי החלום הזה מתאר היטב את המציאות, ולכן לא די לפתור את החלום אלא צריך לפתור את המציאות שהחלום מתאר.

השאלות הללו של הטוב והרע, הם בעיקר מה שמפיל את האנושות. העולם מורכב מימי טוב וימי רע. כי כל פעם שיש רע, אדם מרגיש אבוד ולא יודע איך להוציא את עצמו מהכלא הזה, ולכן גם אם יהיה לו הרבה שפע זה לא יעזור, כי הרע יגיע ויבלע את זה. זו גם הבעיה של הגלות, הגלות היא חלום, שבו מגיע הרע ובולע



רבי של פעם

הענין בענין רבינו היה ההתחדשות, ההתחדשות זה כח גדול ונורא אצלנו! כל יום לבקש מהשי"ת שאקיים את העצות הקדושות... כל יום לבקש מהשי"ת. שילך לישון עם התבודדות. שכך ירדם. ולבקש מהשי"ת שיקום, כל לילה בפני עצמו שיבקש מהשי"ת שיקום.

וזוהי התחדשות נוראה 'שיהיו בעיניך כחדשים', אנשי שלומנו היו רגילים לפרש שזה הולך גם על כל העצות של רבינו, בכל יום הן צריכות להיות אצלך כמו חדש, בכל יום הן צריכות להיות אצלך 'כחדשים'. תבקש כל יום מהשי"ת שתקיים את הענין של חצות, שתקיים את הענין של לדבר להשי"ת דיבורים, בכל יום זה צריך להיות אצלך 'כחדשים'. תראה להשתדל לא לגעת בזמן קריאת שמע ובזמן תפילה, 'ותיקין' זה בודאי יותר טוב, אבל לפחות זמן קריאת שמע.

הבעל דבר לכן לא יכול לסבול את הדבר הזה, וטוען: 'היה לך רבי לפני מאה ושמונים שנה [...] אז הוא בא עכשיו ואומר לך שילכו עם אותה דרך שהיתה קודם? עכשיו יש כבר רבי'ס אחרים'.

אנחנו לא מדברים ח"ו נגד שום רבי, אנחנו רק מדברים כאן מהחילוק מהמהלך של רבינו עד לדורות האחרונים.

אכן זהו כל הענין שבפועל ממש הרי אין צוואה מפורשת מרבינו שאחריו לא יהיה רבי חדש, אבל הרי רואים בכל זאת שכך סיבב השי"ת, כי האמת של רבינו גדול כ"כ, ולכן אם לא היה כך, היה גם אצלנו כמו אצל אחרים, אם היה לנו רבי מהדורות שלנו, היה גם אצלנו אותו דבר.

היה יוצא אז: שה'חצות' שייך לפעם, ה'התבודדות' היה נהוג רק פעם, 'זמן קריאת שמע' פעם היה כך, היום זה כבר משהו אחר. אבל ב"ה שאין לנו כהיום רבי כזה, וממילא יש לנו את הרבי הישן, ולכן יש לנו את הדרך הישנה הזו, זה לא ישתנה כהוא זה. גם אם קשה לי, קשה לי, אבל את הדרך בעצמו אני לא יכול להזיז אפילו כחוט השערה.

נצוד לשונך הלכות לשון הרע

בכלל איסור קבלת לשון הרע הוא, אם כתוצאה מהשמיעה הוא שונא אותו על מה שעשה. או מתנקם בו ומזיק לו עבור אותה המעשה. וכן אם עקב שמיעה זו אינו רוצה לגמול עמו חסדים שכל ישראל חייבים זה לזה, כגון: השבת אבידה, צדקה, הלואה, ביקור חולים, גמילות חסדים וכדו'.

עני שהיה מוחזק בעיני אנשי העיר כעני, ושמע עליו שאינו עני, ובגלל זה הוא מפסיק לתת לו צדקה, עבר על קבלת לשה"ר. אמנם יחקור מה האמת, ואם יתברר שאינו עני, מותר לפטור עצמו מלתת לו צדקה.

גם באופנים שמוותר לדבר ולשמוע לתועלת כמו שית', אין שום היתר לקבל מה ששמע, כי התועלת היא רק שידע השומע להזהר מהנזק והגנבה וכדו', אך לא לקבל הדברים בהחלטיות שאכן הוא כך. רק לחשש בלבד.

(קיצור הל' לשה"ר פ"ז סעיף א, ב.)

זוהו: עד שתכלה רגל מן השוק: רגל זה בחינת נרנך מפרד אלוהי, דהינו בעלי לשון הרע ומחלקת, ההולכים ומרגלים ומדברים רכילות וכשון הרע ועושיני מריבה ומחלקת בין אדם לחברו: (ליקוטי מוהר"ן ד, יג)

חשק ללימוד ההלכה

מלומדה, אלא לעורר מחשבה קטנה בעת קיום ההלכה, שעל ידי הלכה פשוטה זו אנו זוכים להתקרב להשי"ת.



ומי שמבין את החשיבות שיש בכל הלכה והלכה, ממילא מקבל חשק גדול מאוד בלימוד ההלכה, כי כל מהות לימוד ההלכה והעיון והחיפוש לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא, הוא חיפוש אחר רצון השי"ת, איך אפשר להתקרב אליו בכל מקום.

ובכל שאלה ששואל רב ומעין בספרים לדעת מה הדין וההלכה במקרה פלוני, העומק של השאלה היא, מה רצון השי"ת בהלכה זו, איך אני מתקרב אליו במציאות כזו וכזו.

וכאשר זוכה לדעת את ההלכה הפסוקה בציור פלוני, הרי שאז נוסף בו דעת חדשה איך אפשר להתקרב מעוד מציאות מסויימת שעל פני הארץ להשי"ת, הוא הדליק עוד נר.

ובצורת לימוד כזו, הוא מקבל חיות ביהדותו, ושמח מכל מה שעושה, ונעשה באמת דבוק בהשי"ת מכל מקום בעולם, ומעתה יכנה את שיעור ההלכה בשם 'שיעור חסדים' ולא דווקא 'שיעור דינים'.

ודע לך שדוד המלך זכה שהלכה כמותו, מחמת שתמיד חיפש בבירור ההלכה, להיות עם השי"ת, ועל כן כיוון ההלכה ברורה ואמיתית, וכמו שדרשו חז"ל הפסוק 'וה' עמו' - שהלכה כמותו.

(ע"פ ליקו"מ תנינא סי' ב')

ענה בסיומם של ימי החנוכה, הוא הזמן לעורר בענין חשיבות לימוד ההלכה. ההלכה נקראת 'הלכה', כי בכוחו יכולים אנו ללכת להשי"ת מכל מקום בו אנו נמצאים בעולם.

השי"ת ברוב רחמיו נתן לנו הרבה הלכות, ופזרם בכל מקום בעולם, ובכל דבר שאנו עושים. ובכל דבר שאנו עושים יש לנו לחשוב לרגע מה ההלכה אומרת בענין הזה שאנו עומדים בו כעת, באכילה, בבית, בשינה, בשיחה עם חברים, במשא ומתן ובהליכתו בשוק, ובכל דבר ודבר, כי תמיד יש הלכה שצריכים לקיים באותו הדבר.



'הלכה' ראשי תיבות 'הריעו לה' כל הארץ', כי מכל מקום בארציות והגשמיות, יכולים אנו למצוא שביל להתקרב להשי"ת על ידי ההלכה השייכת לאותו ענין. ועל כך נוהגים לזמר מול הנרות מזמור ל"ג, שם מזכירים 'חסד ה' מלאה הארץ' - חסד גדול מהשי"ת שנתן לנו דרך להתקרב אליו מכל מקום ע"י 'הלכה', כל הלכה הוא כמו נר שמן המאיר לנו בתוך החושך.

ואילו היה לנו רק מצווה אחת בתורה, היה אסור לנו לעשות כלום, ותמיד רק לעסוק באותה המצווה, אבל מאחר שרצה השי"ת לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות, ופזרם בכל הארץ, וכך יכולים אנו להתקרב אליו מכל מקום (ליקו"ה דגים ד').

ויש להאמין בכל הלכה, שזהו ממש רצון ה'. לא לעשותו רק כמצוות אנשים

הליכות

שיחות ומנהגים

אמת

זה. פעם בלית ברירה היה חייב לעבור את הגבול על אף שלא היה בידו פספורט. וכששאלו אותו שומרי הגבול אם יש לו פספורט, ענה שאין לו, ותפסהו לבית הסתור. והיה צריך אחר כך לבטל הרבה מתורה ותפלה ולשקר שקרים הרבה כדי לצאת לחפשי. ודבר מוהר"ן ת"ת מזה ואמר, שזה היה לו מחמת שלא ידע להשתמש עם מדת האמת בדרך הנכונה. פי היה צריך להיות ערים ביראה, ולנענע בראשו קסימן הן, והיה עובר הגבול בשלום. ומחמת מדת האמת שלא במקומה, נאלץ אחר כך לשקר שקרים גדולים ולבטל הרבה מתורה ותפלה עבור שחרורו: כששפחו פעם לפני מוהר"ן ת"ת איזה אדם פלוני אחד, באמרם שהוא איש ישר "ער איז גלייך" ואינו אומר שקר, אמר מוהר"ן ת"ת: "זאגט ער נישט קיין ליגן טוט ער א ליגן" - "אם אינו אומר שקר, הרי עושה הוא שקר". (שיח שרפי קודש)

טוב להודות

בתחילת שנת תרצ"ט, עלה הצורך לשלטון בגרמניה וזמן קצר לאחר מכן כבש את אוסטריה השכנה. בכוננתו היה לצאת למלחמה ולהשתלט על אירופה ולאחר מכן על העולם כולו. כהכנה לכך וכיון שחשש מפני ריגול העלול לסכל את תכניתו, חוקק חוק כי כל מי שאינו אזרח גרמניה יגורש אל מחוץ למדינה. בתוך זמן קצר הציפו את פולין פליטים רבים מגרמניה, אולם המשטר הפולני ערך חיפוש אחר אותם מהגרים

רבי נתן ברסקי שלא שיער את החורבן הנורא הממשמש לבוא על הגוף, חשש רק על הנפש - על חינוכם הטהור של שבעת ילדיו. בשונה מבעיר מגוריהם לובלין שבה היה חידוד לבנים ובית לימוד לבנות - ברוסיה הסטאליניסטית הייתה חובה על כולם לשלוח את ילדיהם ללימוד במוסדות החינוך הממשלתיים, שם שטפו את מוחות הנוער בתורת הקומוניזם והחדירו בקרבם שנאה לדת.

היו כאלו שנזפו בו על כך שלא דאג כל השנים להירשם עם בני משפחתו כאזרחי פולין, אך רבי נתן התחזק באמונה שאין שום מקרה בעולם והכל מאתו יתברך לטובה גמורה, גם כאשר אין מבינים כלל מדוע וכיצד. הוא הודה לה' ובטח ברוב רחמיו אשר אינם כלים לעולם.

רבי נתן מהלך ברחובות לובלין ועיניו בולשות לכל עבר, שמא אורבים לו כדי לתפסו ולשלחו לארץ מכורתו. הוא לא שקט על שמריו והרבה תפילות ותחנונים שפך על נפש צאצאיו. עד שגמלה בלבו ההחלטה לנסות להשיג אשרות עלייה לארץ ישראל.

באותם ימים - ימי ה'מנדט' הבריטי ששלט בארץ - ניתנו רובם המכריע של אשרות העליה לחברי התנועות הציוניות, מקרים בהם זכו שומרי תורה ומצוות באשרות אלו, היו בודדים ממש. ה'סוכנות' היא שדאגה לכך בהסכם עם הבריטים. לא היה כמעט סיכוי אפוא, שמשפחת ברסקי המונה תשעה נפשות תקבל אשרות עליה. אך רבי נתן לא אמר נואש; בכל דרך שהיא, ניסה להשיג את האישורים.

בחמלת ה' עליו, ובמסכת מופלאה של נסים למעלה מן הטבע, הצליח רבי נתן ברסקי לעלות לארץ הקודש יחד עם כל משפחתו, שבועיים בלבד לפני פרוץ השואה האיומה. לאחר החורבן הנורא, התברר לו גודל החסד שהיה טמון בכך שלא נרשם כאזרח פולני. הוא היה מספר לבניו ולבני בניו על נסיו ונפלאותיו יתברך עמו ועם בני ביתו. להודיע כי תמיד צריך להודות לה', ולהאמין שהכל לטובה, גם כאשר אין האדם מבין מדוע וכיצד.



החסיד רבי נתן ברסקי זצ"ל

ושילח אותם ברכבות, בחזרה אל גרמניה שממנה באו. באותה עת עדיין ישבו יהודי פולין בשלווה בבתיהם, כשאינם משערים את המצפה להם.

לא ארכו הימים ושמועות החלו מגיעות על מלחמה הממשמשת ובאה, בעקבות כך החליטה אף ממשלת פולין לגרש את הנתינים הזרים שעל אדמתה. משפחתו של החסיד ר' נתן ברסקי, בנו של רבי שמשון ברסקי בעל 'עצות המבוארות' החלה חוששת מפני הצפוי לה, שכן למרות שהתגוררו בפולין זה עשרים וחמש שנה, טרם נרשמו כאזרחים פולנים. אימה נפלה עליהם מן העתיד להתרחש, בפרט לאור העובדה שארץ מוצאם היא רוסיה, שבאותה תקופה נתונה הייתה תחת השלטון הקומוניסטי העריץ, שחרט על דגלו מלחמת חורמה בדת ישראל והצליח לנתק רבבות יהודים ממקור חיותם. אם גורלם יהא חלילה גירוש לרוסיה הרי שכל ההשקעה שהשקיעו בחינוך ילדיהם, תרד חלילה לטמיון!

דרכי נועם

חיפוש אור הצדיק בתורתו הקדושה

ביאורים על תורה כ"ב - התורה הזמנית

ע"פ שיעורי הגה"ח ר' ניסן דוד קיוואק שליט"א

[ד] וְאִי אֶפְשָׁר לְבֹא לְאֵלֵי הַרְוּעִים, שֶׁהֵם כְּלָלִיּוֹת שֶׁל הַקְדָּשָׁה, אֲלָא עַל יְדֵי עֲזוֹת, וְכו' וְכָל הַקּוֹלוֹת הֵן שֶׁל צַעֲקָה, הֵן שֶׁל אֲנָחָה, הֵן קוֹל שׁוֹפָר, הֵן קוֹל זְמֵרָה כְּלֵם הֵם בְּחֵינֵת עֲזוֹת, בְּבַחֲיֵינֵת (תְּהִלִּים ס"ה): "הֵן יִתֵּן בְּקוֹלֵךְ קוֹל עֵז": וְכו' (ה) וְצִרִיךְ כָּל אָדָם לְרַחֵם מְאֹד עַל פְּשֹׁר הַגּוֹף, לְהִרְאֹת לֹ מִכָּל הָאֲרָה וּמִכָּל הַשְּׂגָה שֶׁהַנְּשִׂמָה מְשַׁנֵּת, וְכו'.

אֲבָל פְּשִׁישׁ לְהַגּוֹף עֲזוֹת מִבַּחֲיֵינֵת "וְהַכְּלָבִים עֵזֵי נַפְשׁ", אִין הַנְּשִׂמָה יִכְוָלָה לְסַמֵּךְ עֲצָמָה וּלְהִתְקַרֵּב אֶל הַגּוֹף לְהוֹדִיעַ לֹ מִהַשְּׂגָתוֹ שֶׁלֵּה, בִּי תוֹכֵךְ לְלַכֵּךְ בְּתַקְוָה וְעֲזוֹת הַגּוֹף, מִהַשְּׂגָתוֹ עֵז וְחֶזֶק בְּהַתְּאֵוֹת. וְצִרִיךְ לָזֶה עֲזוֹת דְּקָדְשָׁה הֵינּוּ קוֹלוֹת הַנֶּ"ל, שֶׁעַל יְדֵי זֶה מְשַׁבֵּר עֲזוֹת הַגּוֹף. בִּי אֲנַחָה שׁוֹבֵרֵת גּוֹפּוֹ שֶׁל אָדָם (בְּרֻכּוֹת נ"ה): וְכַשְּׂמֵשֶׁבֶר עֲזוֹת וְתַקִּיפוֹת הַגּוֹף, עַל יְדֵי זֶה תוֹכֵךְ הַנְּשִׂמָה לְהִתְקַרֵּב עֲצָמָה אֶל הַגּוֹף, בִּי לֹא תִהְיֶה נִלְפָדֵת שָׁם.

וְזֶה בַּחֲיֵינֵת (תְּהִלִּים ק"ב): מִקּוֹל אֲנַחְתִּי דְּבַקָּה עֲצָמִי לְבִשְׂרִי. עֲצָמִי הִיא הַנְּשִׂמָה, שֶׁהִיא עֲצָם הָאָדָם, בִּי עִקֵּר עֲצָמִיּוֹת הָאָדָם, מִהַשְּׂגָתוֹ אֲצֵל הָאָדָם אֵינִי, הוּא הַנְּשִׂמָה, שֶׁהִיא עֲצָם הַקִּיּוֹם לְעַד. אֲבָל מִחֵמַת עֲזוֹת הַגּוֹף בְּתֵאוֹתָיו, אֵינִי הַנְּשִׂמָה שֶׁהִיא עֲצָם הָאָדָם רְחוּקָה מִבִּשְׂרֹוֹ וְגוֹפּוֹ, וְעַל יְדֵי קוֹל אֲנַחְתִּי, שֶׁהִיא בַּחֲיֵינֵת עֲזוֹת דְּקָדְשָׁה בְּנֶ"ל, עַל יְדֵי זֶה נִשְׁבֵּר עֲזוֹת גּוֹפּוֹ, וְאֵז מִתְקַרְבֵּת וּמִתְדַבְּקֵת הָעֲצָם לְבִשְׂרֹוֹ, הֵינִי הַנְּשִׂמָה לְהַגּוֹף. וְזֶהוּ: "מִקּוֹל אֲנַחְתִּי דְּבַקָּה עֲצָמִי לְבִשְׂרִי" בְּנֶ"ל.

וּבַחֲיֵינֵת קוֹל הַתְּקִיעוֹת הוּא בַּחֲיֵינֵת "מִקּוֹל אֲנַחְתִּי", וְהוּא מְשַׁבֵּר גּוֹפּוֹ שֶׁל אָדָם, בְּבַחֲיֵינֵת (עֲמוֹס א'): "אִם יִתְקַע שׁוֹפָר בְּעִיר וְעַם לֹא יִחָרְדוּ", וְעַל יָדָם יִכְוָל לְבֹא לְרוּעֵי הַנֶּ"ל. וְזֶה בַּחֲיֵינֵת: תְּקִיעָה, שְׁבָרִים, תְּרוּעָה. תְּקִיעָה הֵם הַקּוֹלוֹת, קוֹל עֵז. שְׁבָרִים שֶׁעַל יָדָם נִשְׁבֵּר עֲזוֹת הַגּוֹף בְּנֶ"ל. תְּרוּעָה בַּחֲיֵינֵת (שְׁמוֹאֵל ב' ה'): "וְאִתָּה תְּרַעַה אֶת עַמִּי" הַנֶּ"ל, שֶׁהֵם הַרוּעִים דְּקָדְשָׁה, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהִתְקַרֵּב לָהֶם בִּי אִם עַל יְדֵי עֲזוֹת דְּקָדְשָׁה, שֶׁהֵם בַּחֲיֵינֵת קוֹלוֹת דְּקָדְשָׁה, בַּחֲיֵינֵת קוֹל שׁוֹפָר בְּנֶ"ל.

וְזֶה (בְּרֵאשִׁית י"ז): "וַיִּמְכַּל אֶת בִּשְׂרֹוֹ עֵרְלָתָם בְּעֵצָם הַיּוֹם הַזֶּה", וּבְתִיב (שָׁם): "בְּעֵצָם הַיּוֹם הַזֶּה נִמְוֵל אֲבָרָהֶם"; הַיּוֹם הַזֶּה זֶה בַּחֲיֵינֵת קוֹל שׁוֹפָר, שְׂמִצְוֹתוֹ בַּיּוֹם (רֵאשׁ הַשָּׁנָה כ"ה: מִגְּלוּהַ כ"ב). בְּבַחֲיֵינֵת (תְּהִלִּים כ'): "יַעֲנֶה ה' בַּיּוֹם צָרָה", שֶׁעַל יְדֵי נִמְוֵל וְנִשְׁבֵּר עֵרְלַת בִּשְׂרֹוֹ, וּמִקְבָּל אֹרֶךְ הָעֲצָם.

כל הקולות הם בחינת עזות דקדושה

הנה בעניין זה מתבאר עיקר העצה למעשה איך ליכות לעלות מדרגא לדרגא, לשבר את עזות הגוף ולקבל את הארת הנשמה, ועי"ז לקבל את הארת השבעה רועים, והוא ע"י הקולות דקדושה שהם עיקר בחינת העזות דקדושה, ונבאר העניין מעט.

הנה רבינו מדגיש [באות ד] שכל הקולות כולם הם בחינת עזות, הן קול של צעקה, הן קול אנחה, הן קול זמרה, והן קול שופר, ובהשלמות שעל המאמר מבואר שאף קול קשקוש המטבעות הוא גם כן בכלל עזות דקדושה, אמנם בהמשך [באות ה] מזכיר רבינו בעיקר את קול אנחה וכפי שמביא על זה את מאמר חז"ל 'אנחה שוברת גופו של אדם, וכן את הפסוק "מקול אנחתי דבקה עצמי לכשרי", וכן את קול השופר

לעיבוד ההתבוננות בספרי רבינו ז"ל

לחידודא

תשובה לחידה הקודמת:

על איזה תורה בליקוטי מוהר"ן כותב ר' נתן: 'אנחנו מחויבים לילך עם התורה הזו תמיד?' תורה ב' בליקו"מ תנינא ימי חנוכה: "וזהו אנחנו מחויבים לילך עם התורה הזו תמיד להודות ולהלל להשי"ת תמיד על גודל החסד אשר עשה עמנו..." עלים לחופה כ.

הזוכה: טוביה מויאל, בני ברק
זכה בשובר זיכוי ע"ס 100 ש"ח עבור טיסה לאמון

אחר אמירת איזה תורה רקד רביז"ל הרבה, ומתי נאמרה?

חיי מוהר"ן

שחביא על זה רבינו את הפסוק "אם יתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו", וכן מבאר על פי זה את כל סדר התקיעות, ובהמשך מבאר על פי זה את המשנה של התוקע לתוך הבור שצריך לזכות לצאת מהבור ע"י שמיעת קול שופר ולהיזהר לא לשמוע קול הברה, וצריך להבין אם בעצם כל הקולות הם בחינת עזות דקדושה מפני מה הדגיש כל כך את שני הקולות האלו של קול אנהה וקול שופר, והרחיב בהם כל כך.

כל הקולות צריכים להיות בבחינת קול אנהה

אמנם ניתן להבין בזה מתוך כלליות המאמר, שאכן כל קול דקדושה יש בו כח של עזות דקדושה, אלא שמהות העניין הוא בחינת קול אנהה וקול שופר, וגם כשעוסקים בקולות אחרים, כדי לזכות להכניע על ידם את עזות הגוף, צריך לעשותם בבחינת קול אנהה וקול שופר.

כי אנהה, עניינה הרצון וההשתוקקות לדגא שעדיין לא זכה לה, והצער שמצטער על מצבו ועניינו, היינו על התגברות עזות הגוף, שע"ז הוא כל כך רחוק מהארת השבעה רועים שמאירים לו את אור האמונה, ובפרט ע"י העזי פנים שבדור שמרחיקים בכל עת מהארה נפלאה זו, וכך הוא סדר הבריאה, כי בהכרח שיהיה הסתרה ודין שזה בחי' הנהגת המשפט, כי זה מוכרח שיהיה בשביל שיהיה בחירה, [וכפי שנתבאר באריכות בתחילת המאמר], אבל העבודה של האדם היא לכל הפחות להתאנח על מצבו, ולהראות את כאבו באמת על התגברות עזות הגוף והתגברות העזי פנים שמרחיקים אותו מהשי"ת ע"י שמרחיקים אותו מהארת השבעה רועים, ולהשתוקק ולכסוף מאוד לעלות מדרגא לדגא לקבל את הארת הנשמה והארת השבעה רועים.

נמצא שעניין זה אף שהוא בעיקר באנהה שמתאנח בפשיטות, אנהה של השתוקקות אמיתית להשי"ת, אבל גם בכל פעם שמתגבר האדם בקול דקדושה, הן בקול זמרה, הן בקול של תפילה וצעקה, הן בקול של לימוד התורה, וכן בכל קול דקדושה, גם כן יש הכנעה לעזות הגוף, כי הקול במהותו הוא בבחינת עזות, וכשאדם מתגבר בקול הזה בכונה להכניע את העזות הגוף, זה עצמו הוא עזות דקדושה, וממילא כשאדם מתגבר בקול דקדושה בכונה זו להכניע את עזות הגוף, נמצא שהקול הזה עצמו הוא בחינת קול אנהה, ועל כן הרחיב רבינו בעיקר בבחינת קול אנהה, כי גם שאר הקולות דקדושה צריכים להיות באופן כזה של קול אנהה, היינו מתוך השתוקקות ורצון להכניע את עזות הגוף ולקבל את הארת הנשמה והארת השבעה רועים.

המתקת הדין שבכל הקולות הוא בחינת שופר

זה עצמו בחינת הקול שופר, שהוא כלפי התיקון שבוה, כי קול אנהה הוא בחינת העבודה של האדם שמצטער על מצבו ומשתוקק לעלות מדרגא לדגא לקבל את הארת הנשמה, וממילא זוכה בזה לתיקון של הארת הנשמה והכנעת הגוף שזה התיקון שנעשה בקול שופר שכוחו להמתיק את מידת הדין ולהמשיך את מידת הרחמים, ולכן מובן שהזכיר רבינו את שני הקולות האלו, קול אנהה כלפי מהות הקול וצורתו, וקול שופר כלפי מה שפועלים בקול דקדושה, שהוא המתקת הדין והמשכת הרחמים, [וזה ההדגשה שהשופר הוא בבחינת יום, כי הוא בחי' הארת החסדים שהוא בחינת אור יום].

למעשה

נמצא שיש בזה עצה נוראה ופשוטה למעשה, בכל פעם שמתגבר על האדם עזות הגוף, לעורר כנגד זה קול דקדושה באיזה בחינה שהיא, הן בקול תורה, הן בקול תפילה, הן בקול זמרה או קשקוש מטבעות לצדקה, מתוך כוונה להכניע את עזות הגוף ולקבל את הארת הנשמה, וע"ז האדם ממתיק את הדין וממשיך על עצמו רחמים נוראים, עד שע"ז יכול לעלות מדרגא לדגא ולקבל את הארת הנשמה

ונעתיק מעט מתפילה על תורה זו ונתעוררו ברחמיך, שְׁנֹזְפָה לַעֲסֹק כָּל יְמֵינוּ בְּתוֹרַת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים וּבְתַפְלָה בְּאֵמֶת וּבְאֱמוּנָה וּבְעֵנְוָה אֲמִתִּיּוֹת וּבְמִסִּירוֹת נַפְשׁ, וּבְדַבְּקוֹת גְּדוֹל אֱלֹהֶיךָ בְּטוֹל גְּמוּר וּנְזֻפָה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לְהַמְשִׁיךְ עֲלֵינוּ בְּכָל פֶּעַם אֹרֶךְ הַיָּמִים וְהַפְתִּירֵם הַקְּדוּשִׁים שֶׁהַכְּתָרַת אוֹתָנוּ בְּחוּרֵי בְשׂוּעַת קִבְּלַת הַתּוֹרָה, בְּעַת שְׁאֲמָרְנוּ לְפָנֶיךָ נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע, שְׂאֹז נִכְתְּרוּ שְׁנֵי כְּתָרִים בְּרֹאשׁ כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, וְעַל-יְדֵי חֲטָאֵינוּ נִלְקַחוּ וְנִסְתַּלְקוּ מִמֵּנוּ וְאֵתָה עֵתִיד לְהַחְזִירֵם לָנוּ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "וְשִׁמַּחַת עוֹלָם עַל רֵאשִׁים".

רַחֵם עֲלֵינוּ וְעוֹרְנוּ שְׁנֹזְפָה לַקְדֹּשׁ וּלְטַהַר עֲצָמֵינוּ, וּנְזֻפָה לְסוּר מִקְרַע בְּאֵמֶת, וְלַעֲשׂוֹת הַטוֹב בְּעֵינֶיךָ תָּמִיד וּנְזֻפָה לַעֲסֹק בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה תָּמִיד בְּאֵמֶת וּבְמִסִּירוֹת נַפְשׁ, בְּאֶפֶס שְׁנֹזְפָה שִׁחְזָרוּ לָנוּ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד אֶת שְׁנֵי כְּתָרִים הָאֵלוּ הַנֶּעֱשִׂים מִנַּעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע, שֶׁהֵם תּוֹרָה וּתְפִלָּה שֶׁהֵם נִגְלוֹת וְנִסְתָּרוֹת שְׁבִתוֹרָה. (ליקוטי תפילות כב).

את האלף חלקים שהם כתרם אלו שאבדו ישראל בחטא העגל, ובעין טובה שלו הוא מחזיר אותם לישראל, ומאלו הכתרים יורשים ישראל תוספת שבת. ומבאר מוהר"ת את הענין, (לק"ה ה' מתנה ה, עד) 'וגם עֲנָה כָּל הַצְּדִיקֵי אֲמֶת מְתַנַּעֲמִים לְתַנּוֹן כָּל הַחֲטָאִים שֶׁפָּלְסוּ כְּלֹאִים בְּחֹטֵא הַעֲגָל, וְלְהַחְזִיר לְעֵצְמוֹן וְלְכָל הַנְּלוּיִם אֲלֵיהֶם אֶת בְּחִינַת שְׁנֵי הַכְּתָרִים תַּנְ"ל לְכָל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי יְגִיעָתוֹ וְטָרְחוֹ בְּעִבּוּדֵי ה'. וְהַעֲקָר כְּפִי הַשְׁתַּוְקוּתוֹ וְכִסְפוֹ וְרִצְוֹנוֹת טוֹבִים שְׁלוֹ וְנִגְעוּעֵיו וְרַבֵּי שִׁיחּוּתָיו וְתַפְלוּתָיו לַה' יִתְבָּרַךְ. בזה יתבאר שמה שכתוב 'על ראש' זה קאי על הכתרים שמשא רבינו ושאר צדיקי אמת מחזירים לישראל בבחי' מקיפים, אבל לעתיד לבוא כשיבוא משיח צדקנו עתיד הקב"ה בעצמו להחזיר לנו, ואז יהיה בחי' 'ועטרותיהם בראשיהם', וכנ"ל ודו"ק ואתי שפיר בס"ד.

בכבוד רב אברהם שלום שישא

רבינו מביא בתורה (אות ט) את מאמר חז"ל (שבת פח) 'בשעה שאמרו ישראל נעשה ונשמע ירדו שיישים רבוא מלאכים ונתנו שני עטרות בראש כל אחד וכו', ועתיד הקב"ה להחזירם להם שנאמר "ושמחת עולם על ראשם". בספר הנפלא עוטה אור על ליקו"מ (מהר"ג ר' אליהו עטיה שליט"א) הקשה בהמבואר במאמר הקודם (תו' כא אות ד) שבחי' עטרות בראש הוא בחי' המקיפים, ולעתיד לבוא יכנסו המקיפים לפנים וע"ז יתגדל השכל האנושי וכו', וזה שאמרו חז"ל שלעתיד צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם, ולא 'על ראשיהם' היינו שהמקיפים יכנסו בתוך המוחין לפנים, עיי"ש במאמר, וא"כ בתורה זו שמדבר בהחזרת הכתרים לישראל, נוקט הפסוק לשון 'על ראשם', ולא 'בתוך ראשם' כמו לעיל, עיי"ש מה שתי' ויש לתרץ קושיא זו בס"ד ע"פ המובא בפרי עין חיים (שער השבת פ"ח) ובשער הכוונות (הדושי קבלת שבת ענין מומרו שיר ליום השבת), שבכל ליל שבת חוזר משה רבינו ומקבל

טעם גן עדן

ליקוטי מוהר"ן למעשה | תורה כ"ב [ח]

האיך נפרדים מימי החנוכה?

[א] כל חג ומועד צריכים לקחת רשימו מהחג לכל ימות השנה, ובפרט בימי החנוכה שהוא ההארה הראשונה של השנה לאחר החיתום בחותם בתוך חותם של הימים נוראים (קדושת לוי חנוכה קדושה ראשונה). [ב] ההארה של חג החנוכה, הוא הדרך של ההודאה, וכפי שמוהר"ת כותב (כלאי בהמה ד' ט"ז) שבמזמור שמזמרים בנרות החנוכה 'מזמור שיר חנוכת הבית' מסיימים בפסוק האחרון 'למען זימך כבוד ולא ידום, לעולם אודך', שזהו עיקר ההארה לכל ימות השנה, 'לעולם דייקא, שתמיד בכל מקום ובכל מצב נודה לה'. [ג] אך הלימוד הזה לקבל על עצמו להודות תמיד, שייך רק אם אדם יודע ומאמין בצדיקים שהוא נחתם בחותם בתוך חותם. וממילא גם אם עובר עליו כמה ירידות, אינו נופל בדעתו לצאת מהחותם להיות מגורש מהשי"ת, בבחינת 'אירושין ומחלוקת', אלא תמיד יודע להפוך הירידה לעליה. וכך מודה תמיד להשי"ת גם על הירידות, כי יודע ומאמין שכל הנמצא בחותם, אזי אצלו כל הירידות הם רק מדרגות לעלות לנשמע' גבוה יותר.

[ד] ועל כן במזמור 'חנוכת הבית' משוררים את הפסוק 'בל אמוט לעולם', והביאור הפשוט הוא 'לעולם לא אמוט' ולא יהיה לי נפילה, אך אפשר לבאר 'בל אמוט לעולם' היינו שהנפילה שלי לא תהיה נפילה עולמית ונצחית, אלא תמיד אדע לעלות מתוך הנפילה. [ה] ועל כך בעצמו מזמור דוד המלך ע"ה ואומר 'הסתרת פניך הייתי נבהל', כי שכח שהירידה היא לצורך עלייה, ועל כן נבהל ונתרחק, אך 'אלך ה' אקרא' שכסף והשתוקק מתוך הנפילה אל מדרגא של עלייה, וממילא 'הפכת מספדי למחול לי', ותאזרני שמחה, כי הבין שהירידות עצמן נהפכו לעליה, וכך זכה מתוך הנפילה לשמחה של 'נעשה ונשמע' כמו בעת קבלת התורה. [ו] והנה בזאת חנוכה פועלים את גמור החיתום, להיות תמיד חתום בחותמו של הכהן גדול, להרגיש תמיד בתוך הקדושה, להפוך הירידה לעלייה, להיות תמיד בבחינת 'לעולם אודך', אך כל זאת בתנאי שיאמין בצדיקים. וכמו שבסיים הפיוט 'מעוז צור' מבקשים 'הקם לנו רועה שבעה' - שנזכה להארת השבעה רועים שכל עסקיהם היה להכניסנו בתוך הקדושה תמיד.

להדליק את הדעת

מצינו בחז"ל שלמרות כל הגזירות הנוראות שגזרו היונים, והישועה הגדולה לישראל בהצלה שיצאו מתחת ידם, בכל זאת עיקר הודאה היא על נס השמן, שרצו היונים לטמא את כל השמן שבמקדש, עד שמצאו ישראל פך שמן טהור, ונעשה נס ודלק שמונה ימים, ולכאורה הוא פלאי מה מתייחד נס זה יותר משאר הישועות שיכלו ישראל לקיים את כל מצוות התורה.

יש לבאר ענין זה, על פי המובא בלקוטי מוהר"ן (סי' נד), ששמן זה הוא 'שמן משחת קדש' שהוא הדעת, מלחמתם של היונים לא התבטאה בעקירת הדת, הם לא הסתפקו באי קיום התורה, וגם לא ניסו לכלות את כלל ישראל, מלחמתם התמקדה בכד השמן, הם נלחמו על דעתו של היהודי, ניסו להדחיק ממחשבתו שלא יהרהר אודות 'עלמא דאתי', הם העמידו במרכז עולמו של היהודי את חיי העולם הזה.

הגוף אשר בימים כתיקונם שימש כאמצעי לעבודת השי"ת, הועמד במרכז, סביבו פותח ענף הספורט, והוא עיקר 'השכיחם תורתך', את הפרנסה כבר מביא המעביד, העולם כבר ראינו מגלה 'כי אתה יצרתו', וממילא גם התענוג אינו מהתורה והמצוות, העבודה בבית המקדש כבר לא מושכת את לב הכהן, מעדיף הוא להעביד את זמנו ברדיפה אחר כדור.

דעת זו כי העולם כולו מורכב מתכלית הידיעה,

עונג הפרשה

כך תקבל את השפע באופן הנכון

אמיתים.

ולא זו בלבד, פעמים שאותם שבע פרות שדופות קדים, מתגברים על הפרות הטובות עד כי לא נודע כי באו אל קירבנה, הם מעלימים מהאדם את הנועם הרוחני לגמרי, ולוחמים נגדו בכל מיני דרכים שלא יחפש את הנועם האמיתי, עד שנשכח ממנו כל מציאות של נועם אמת והוא שרוי בנועם גשמי של שקר, ומכן נמשך כל שורש גלות מצרים, גלות הדעת. פרעה ראה בחלומו דבר זה, אך לא ראה את פתרונו, והוא כוחו של יוסף הצדיק, באותה שעה גילה יוסף הצדיק את הפתרון, הפתרון הוא לא לבטל את גזירת הרעב, אלא לשמור את השפע והשובע לאותם שני רעב.

מיד כשמתגלה כח זה של טוב, מיד כשזכה לאיזה דעת, לאיזו ישועה בגשמיות וברוחניות עד שהרחיב ה' את לבבו, זיכור שעוד עתידי לבוא רגעי רעב, ומתוך כך יתבונן לזכור לקשר את הנועם הזה בדעתו, לזכור תמיד שיש נועם ה', נועם של דבקות, ואז גם אם יפול אח"כ לחושך ואפילה יזכור שהנועם האמיתי אינו אלא נועם ה', וזה עיקר הבחירה שנתן השי"ת לאדם שיעזור בדעתו תמיד הן בשעת עליה והן בשעת ירידה, את הרשימו של הנועם העליון.

(ע"פ הל' ברכת הפירות ד, ע"י"ש)

וְהָיָה הָאֵכָל לְפֶקֶדוֹן:

מבאר מוהרנ"ת, פרעה ראה בחלומו את ירידת ישראל למצרים, באותה שעה היו ישראל בהשראת הקדושה, אך לצורך תיקון העולם ונצוצות הקדושה המונחים בגלות מצרים צריכים שבטי י-ה לרדת לשם לבררם.

את עומק ירידה זו הראה השי"ת לפרעה בחלומו, ברחמי השי"ת נמשכת בעולם השפעת הקדושה, הכלולה בשבע פרות בריאות מראה וטובות בשר, המרמזות לשבע שנות שבע, כלומר, השפע נמשך מלמעלה כתיקונו, אך מיד אחריהם עולות מן היאור שבע פרות רעות מראה, כנגד שני הרעב, בהם התיקונים אינם נעשים כראוי והשפע אינו נמשך לעולם.

בזה הראו לו את דרך הנהגת השי"ת בעולם, בעת רצון נמשך על האדם שפע, ברוחניות ובגשמיות, הוא זוכה להתעורר לעבודת ה', לאיזה הרגשה של דבקות וקרבת ה', אך מיד מתעוררים מוחין של רעב ומארה, הוא רואה את השפע אבל מיד מתעורר לאיזה תאוה, השפע שהשי"ת שלח לו כדי שיאכל אותו בקדושה, או יעסוק בו כראוי ובה יתקן אותו, מצמיח בעקבותיו שפע הפוך, רדיפה אחר תאוה, מתיקות ונועם שאינם

איורה טובה

האם גם אני יכול להכניס בבית איורה של הודאה לה? החידוש הגדול בהודאה שאנו מודים להשי"ת בחנוכה יותר משאר הודאות שאנו מודים להשי"ת בשאר ימים טובים כפסח וסוכות הוא, שבשאר המועדים ההודאה היא על יציאה מגלות לגאולה, מצער לשמחה.

לעומת זאת החידוש הגדול של חנוכה הוא להרגיל אותנו להודות לה' בתוך ימות החול, באמצע צער כשעדיין לא חזרה מלכות ישראל בשלמות למלכותה, שם דייקא, למצוא איזה הרחבת הנפש שהשי"ת הרחיב עמנו, וכך לחזק את הנפש ולהרגיש סמוכים וקרובים להשי"ת בתוך אותם מקומות שאנו 'עדיין' בצער ועגמת נפש (עיי'ן ליקו"ה כלאי בהמה ד').

וכיון שעיקר החינוך שה' חנוכה' מחנך אותנו הוא שנגדיל את עצמנו בדרך הקדוש הזה של הודאה בתוך צער. ממילא מובן שהוא גם דרך נפלא בו נוכל לעשות חנוכה בבית שלנו בהתחדשות - להחליף מחנוכה זה את האוירה ברוח של הודאה להשם יתברך. מעתה נוכל להתחיל לשמש דוגמא אישית בבית, וכך גם 'לחנך' אותם באור החנוכה - כי לא רחוקה היא, 'בפיך ובלבבך לעשותו'.



הנושא הזה של להכניס אוירה שמחה בבית, רוח של אמונה ובטחון בילדים הוא הנושא המבוקש ביותר, כולם רוצים ומצפים לכך, מבינים שבכך תלוי בריאות נפשם של הילדים, אך מאידך מאוד מהר מתייאשים, רוב העולם לא מאמינים בעצמם שיש באפשרותם להפוך את האוירה בבית. נדמה כאילו דורשים מאיתנו לעמוד בדרגת הצדיקים כדוגמת רבי זושא שלא היה מרגיש שום צער בחייו, והיה שמח תמיד ופיו מלא הודאה להשם יתברך. וכיון שאנו חיים בדמיון כזה, מובן הדבר שאיננו מאמינים שיכולים אנו להכניס אוירה של הודאה בבית.



השי"ת נתן לנו מתנה 'חנוכה' שמו, בחג קדוש זה נפתח דרך חדשה להכיר את ה' מתוך דאגות, עצבות וכעס. אמנם אנו כועסים לפעמים, נופלים ברוחנו כמה וכמה פעמים ביום, אך יחד עם זאת, יש לנו את הכח לקום ולהתעודד, להדליק נר קטן, ולברוח כמה דקות אל ה', להודות לו בפה על כמה חסדים קטנים שנעשו איתנו בתוך הצער והקושי.

ההודאה להשי"ת הוא לא שחור לבן, או אדם שמח מלא בהודאה, או אדם מריר שרחוק מהודאה, ההודאה יכולה להיות מספר דקות, למרות שתיכף יכולים ליפול בחזרה. לכל אחד יש את הכח להרים את עצמו למספר דקות להידבק בהשי"ת ולומר תודה על חסדים גדולים וקטנים שיש בתוך כל בלבול.

דרך זו אינה דורשת הכשרה של עבודה רבת שנים, אפשר להתחיל כבר עכשו, להודות להשי"ת בקול רם בכל עת שנזכרים בו. לא לצפות שכל האוירה בבית תתהפך מיד, אלא לכוון באמת להשי"ת, 'לחנך' את עצמנו, ולאט לאט ההודאה תחלחל בבני הבית.

זה 'חנוכה', ההבנה שאפשר לעצור את הצער לכמה רגעים ולהכנס קצת לקרבת אלוקים, הגם שאחר כך נופלים, בכל עת מתחדשים ומודים קצת.

(ע"פ לקוטי הלכות כלאי בהמה ד' - אות ט')

◆ מזל טוב! ביום שלישי הקרוב, ג' בטבת - למחרת 'זאת חנוכה', יסיימו רבבות חסידי ברסלב את מחזור כ"ו בלימוד הספר הקדוש 'ליקוטי מוהר"ן' בסדר העמוד היומי. סיומים רבים יתקיימו בבתי המדרש דחסידי ברסלב בארץ ובעולם, לחזק ולהתחזק בלימוד תורה"ק בקביעות. טעמו ודאו כי טוב ה'! וכך כתב מוהר"ת ז"ע"א בהקדמתו לליקוטי מוהר"ן: 'שְׁמַעְנוּ מִפִּי הַקְּדוֹשׁ ז"ל שְׁאֵמֹר, שְׁמִי שְׁיִסְתַּבֵּל בְּסִפְרוֹ הַזֶּה בְּעֵין הָאֵמֶת - בְּיָדֵי יְהוָה נִפְתַּח וְאֶצְלוּ כָּל גֵּידֵי קִשְׁיֹת לְבָבוֹ:'

◆ ביום ראשון הקרוב - נר ז' דחנוכה - ב' דר"ח טבת, יחלו בני הו"ל לשאול גשמים בברכת השנים.

◆ חדש בקו 'חיים טובים': שיעור יומי מרתק ומחזק ב'סיפורי מעשיות' מאת הרה"ח ר' אשר זעליג מרגליות. השיעור מתקיים מדי יום אחר תפילת שחרית בביהמ"ד 'אנשי הצדיק' רח' אבא שאול בית שמש, בשעה 9:20 - משוער. (שחרית [הודן] בשעה 8:15). מס' הקו: 035752201. שלוחה 1, ואח"כ 2. שידור חי מקביל מתקיים גם ב'קול הלשון': 036171111.

◆ בס"ד ניתן להשיג את הלוח קיר החדש והמפואר (חשוון תשפ"ב - חשוון תשפ"ג) ללימוד היומי בספרי רבינו; דף היומי ליקוטי הלכות ועמוד היומי ליקוטי מוהר"ן, וסדרים נוספים. בתי כנסת וישיבות מקבלים את הלוח ללא עלות. להשגת הלוח, ניתן להתקשר למכון 'אשרינו': 05448440814 בין השעות 13:00-15:30.

י"ל ע"י מכוני עלה לתרופה
בבל עניין או להצטרפות למנויים בדוא"ל
A028080148@GMAIL.COM
מקס או הודעה קולית: 02-8080148
במקרים מיוחדים:
054-8591148 | 053-3175211
המקור: סגרת מידי יום ראשון בשעה 19:00

החיזוק השבועי

הַכֹּלֵל, שֶׁמִּשְׁהָאֵדָם הוֹאֵה גִּדְל צְרוּתָיו
בְּגוּף וְנִפְשׁ וּמְזוּן שְׁהוּא רְחוּק מֵה' יִתְבָּרַךְ
מֵאֵד כְּמוֹ שְׁהוּא יוֹדֵעַ בְּעֵצְמוֹ וְגַם בְּפִרְסָה
וּבְגוּף יֵשׁ לוֹ גַם כֵּן יִסְוֶרֶין כְּמוֹ שְׁשִׁכִּיחַ
בְּרַב הַעוֹלָם וְאִפְלוּ כְּשֶׁבֵּא עָלָיו אִיזָה צָרָה
מִמֶּשׁ ח"ו, הוּא צָרִיךְ לְכַל יִתְבַּלְבֵּל לְגַמְרֵי
מִחֲמַת הַצָּרוֹת וְהִיִּסְוֶרֶין ח"ו. רַק בְּכָל עֵת
וְעֵת בְּפִרְט בְּעֵת צָרָה ח"ו יִתֵּן עֵינָי לְבוֹ
וְדַעְתּוֹ לְהִסְתַּבֵּל וְלִהְיֵהוּנָה הֵיטֵב עַל חֲסֵדֵי
ה' וְטוֹבוֹתָיו שֶׁשְׁעֵשָׂה עִמּוֹ עַד הַיָּפֶה...

וְצָרִיךְ לְהִרְגִיל אֶת עֵצְמוֹ לְהוֹדוֹת וְלִהְלַל
לַה' יִתְבָּרַךְ, וְעִי"ז יִהְיֶה לְבוֹ נְכוּן בְּטוֹחַ
שֶׁגַם עֵתָהּ ה' יִתְבָּרַךְ לֹא יִסִּיר חֲסֵדוֹ וְטוֹבוֹ
מֵאֵתוֹ וְיִחַזֵּק אֶת לְבוֹ לְצַעֵק וְלִהְיֵהוּנָה לַה'
יִתְבָּרַךְ שֶׁיַּצִּילֵהוּ גַם עֵתָהּ מִכָּל הַצָּרוֹת:

(הלכות כלאי בהמה ד,ד.)

יהלום

כִּי בְּאֵמֶת זֶה הַדְּרָךְ שֶׁל הוֹדָאָה
וְתוֹדָה הוּא דְרָךְ נִפְלָא מְאֹד
לְהִתְקַרֵּב עַל יְדוֹ לַה' יִתְבָּרַךְ
מִכָּל מְקוֹם שֶׁהוּא:

(שם עיי"ש)

◆ ◆ ◆

אחד מהכוונות של הדלקת נרות חנוכה הוא לכוון אל מידת האמת. 'אמת' פירושו לחשוב ולכוון את האמת, לא לחיות רק לפי הרגשי הלב, שזהו מידתו של עשו. מידתו של איש הישראלי הוא להסתכל בשכל של כל דבר, לחיות עם ה'אמת' גם אם אינו מרגיש כן. ועל כן עבודת החנוכה הוא לחשוב 'אמת', להדליק נר של מחשבה: הנה היה חנוכה, הדלקתי נרות והארתי בעולמות, והעולמות האירו בי בבית, ונתנו בי כח להתקרב להשי"ת. לא רק להאמין באופן כללי, אלא לעורר מחשבות כאלו של 'אמת' של 'מציאות'.

ידוע המעשה ששבחו בפני ר' נתן את אחד המשכילים שהוא איש ישר ואמיני שלעולם אינו מוציא מפיו דבר שקר, ואמר ר' נתן: אולי הוא מדבר 'אמת' אבל הוא חי 'שקר', כי העיקר לבדוק תמיד את המחשבה אם חושב אמת [לא לחפש דווקא ההרגש בזה], ולעורר את עצמו בזכרון האמת שבחנוכה קיבל כח להאיר אור בתוך חושך.

הנה כבר מסתיים ימי החנוכה, ואנה אני בא, לא מרגיש כלום שהאיר בי הארה שאוכל להחזיק עמו בימי החורף?

הידוע המעשה מהרה"ק החוזה מלובלין ז"ע שכאשר באו לפניו לספר על מוסר ומלשין שמזיק לבני עירו, לא רצה לקללו, מחמת שראה שמאיר בכל העולמות, וכעבור זמן, שוב חזרו ובאו לפניו, ואז קיללו. ואמר, שבפעם הראשונה שבאו לפניו, אותו מוסר היה בעיצומו של הדלקת נר חנוכה ואז האיר בכל העולמות. כייש כח בנר החנוכה אפילו של רשע גדול כזה להאיר בכל העולמות. ולכאורה יש להבין אם אכן האיר בעולמות העליונים, איך חזר לרשעותו, ולמה לא נשאר בו האור הזה. ואף שאיננו מבינים בענינים טמירים שכאלו, אך כפי המובן, אמנם אותו מוסר עלה למדרגות גבוהות בשעת הדלקת הנרות, אך כיון שלא ידע ולא האמין בזה, על כן היה קל בעיניו לשוב לרשעותו, ואילו היה יודע מה שנעשה למעלה, בוודאי היה מתעורר לתשובה שלמה.

מאת הרה"ג ר' שמעון אנשין שליט"א / מ"צ דביהכ"ס נחלת חן

הלכה פסוקה

הלכות חנוכה

נלע"ד כאמור, כיון שאינו ברור כלל אם השייכים האלו הוקצו למצוותם, וכמ"ש במש"ב סק"ח. וגם השומרים באופן האמור אין לחשוש שיבאו לאכלו, וכמ"ש במש"ב סק"ט. ושיבאו להדליקו נמי אין לחוש, כיון שאין אנו גוילים כלל בהדלקה עם שמן, זולת לצורך נרות שבת, ובהו יתכן שמוותר.

ד. אבל אין לשמור על מנת להשתמש בהם בשנה הבאה. ומי שלא נזהר בזה ושמרם לשנה הבאה, נראה שמוותר לו להשתמש בהם לצורך נרות חנוכה (ואם כי לפי האמור לעיל היה מותר לתחילה לעשות כן, אך מכיון שבדרך כלל אין הפסד כלל במניעת ההשתמשות בזה, אין כדאי להיחזק בהיתרים שאינם לצורך כלל).

סעודות השבת אצל אחרים, וקשה לו להדליק בבית שאוכל שם, יכול להדליק במקום שינה (ה) בכל אופן שאמרנו שידליק בבית שמתארח שם - אם קשה הדבר להדליק שם בעצמו, ישתתף עם הבעל הבית בשמן וישמע הברכות ממנו (ו) "במוצאי שבת", למי שאפשר להגיע לביתו בשעות המוקדמות של הלילה, ידליק בביתו. ואם קשה הדבר, ידליק במקום אכסנייתו, אך נכון שיאכל שם סעודת 'מלוה מלכה' לאחר הדלקת חנוכה.

הבדלה ונר חנוכה איזהו קודם?

א. נחלקו הפוסקים אם להדליק נר חנוכה קודם הבדלה או אחריה, ואנו נוהגים להבדיל ואחר כך להדליק נר חנוכה. אך נכון להכין את המנורה לפני שבת, כדי שיהיה אפשר להדליק תיכף. אבל בבית הכנסת, מדליקים לפני 'עלינו' אף על פי שהוא לפני הבדלה.

ב. אמירת 'יתן לך' [למנוהגיו שאין אומרים אותו בסדר התפלה בבית הכנסת] ושאר הזמירות של מוצ"ש - נראה שיש לאמרום אחרי הדלקת נר חנוכה.

ה. מי שאינו רוצה לשורפם אלא לזרוקם - אם אפשר לא יזרקו 'דרך בזיון', אלא יש לעטוף אותם תחילה בשני עטיפות, כגון בשני שקיות ניילון (ואע"פ שהלכה מותר לזרוק 'תשמיש של מצוה', מ"מ כיון שהגו לשורפם וגם יש מחמירים בכל אלו שלא לזרוק דרך בזיון, א"כ לכתחילה יש להחר כן).

ו. יש סגולה למרוח שיירי השמן מנרות חנוכה לרפואת 'שושנה' [ורמז לדבר 'ומנותר קנקנים נעשה נס לשושנים']. וכיון שיתכן ששיירים אלו 'הוקצו למצוותם' ועל כן אסור להשתמש בהם - לפיכך הרוצה להשתמש בהם, יש להתנות לפני שמדליק נרות חנוכה, שמה ששייאר לאחר שדלקו חצי שעה לא יאסר.

אך דע, שכל זה אמור למי שבני ביתו נמצאים עמו. אבל ההולך לשבות לבדו במקום אחר ואשתו או בני ביתו נשארים בביתו, אזי דין אחר יש לו, וקצר המצע מהשתרע כאן.

הנותר מן השמן והפתילות של נרות חנוכה

א. מה שנשאר בבקבוק של השמן שקנה וייחד לצורך נרות חנוכה, מותר להשתמש בו למה שרוצה ואין בו קדושה כלל [ביה"ל סימן תרע"ד ד"ה הצריך].

ב. השמן שנשאר בכוסיות או בבזיזי המנורה - אין להשתמש בו אפילו לצורך הדלקת נרות שבת (כ"מ מהפוסקים, אמנם ראה בהגות חכמת שלמה ס"ט זח). ואם בטעות עירבו אותו עם שמן רגיל, יעשו שאלת חכם.

מקום ההדלקה למי שיוצא מביתו לשבת

א. מי ששוהב בביתו אלא שהולך לאכול סעודות שבת אצל אחרים, חייב להדליק נרות חנוכה בביתו, ואינו יוצא ידי חובתו אם ידליק בבית שמתארח שם או אם ישתתף עם בעל הבית. אך יש להזהר שלא להדליק לפני זמן פלג המנחה וגם שידלקו הנרות עד חצי שעה שלאחר צאת הכוכבים. אבל אין מחויבים לראות את הנרות זולקות, ואפשר לצאת תיכף מהבית, וגם אין מחויבים לחזור מוקדם בכדי לראותם.

ב. מי שמתארח כל השבת אצל אחרים, הדין כך: (א) היוצא לאחר זמן פלג המנחה, ידליק בביתו (ב) היוצא מביתו לפני זמן פלג המנחה, אזי אם אוכל וישן בבית שמתארח, צריך להדליק שם (ג) מי שאוכל כל סעודות השבת בבית זה אבל ישן בבית אחר, ידליק בבית שאוכל (ד) זה וסעודת היום בבית אחר, ידליק במקום שישן (ה) מי שעיקר אכסנייתו בבית שישן שם ורק הולך לאכול

ז. הכוסיות והחנוכה, מותר לזרוק לאשפה. והמהדרים נזהרים שלא לזרוק 'דרך בזיון', אלא עוטפים אותם בשני עטיפות תחילה.

ח. כמו כן בשיירי השמן והפתילות של נרות שבת, יש מחמירים שלא לזרוק דרך בזיון. ויש מקילים בדבר. (ראה ש"ש פמ"א הגהה ריח).

ג. שמן ופתילות שנותרו מנרות חנוכה, יש לשורפם. ויש נוהגים לשומרם עד ערב פסח, ואז שורפים אותם ברשיפת חמץ. והעושים כן יש לאחסן אותם בצורה כזאת שבודאי לא ישתמשו בהם לאכילה או להדלקה (אם כי בש"ע תב עושה לו מדורה ושורפו בפני עצמו, כי יש לחשוש שיבאו להשתמש בהם. מ"מ

בית שישן שם ורק הולך לאכול